

*Веселих свят!  
З Новим Роком і Різдвам Христовим!*

Газета заснована 30 вересня 1988 року

# ALMA MATER

Газета Прикарпатського університету «Педагог Прикарпаття»  
19-20 (127-128), січень '93, випуск 1—й



Напередодні Нового року редакція газети «Alma Mater» попросила ректора Прикарпатського університету Віталія КОНОНЕНКА звернутися з новорічними привітаннями.

### Дорогі студенти, працівники університету!

Наближається Новий 1993 рік, Різдвяні свята. Рік 1992 залишається позаду. Це був час виняткового значення для України, і для нашого краю. Незалежна Україна з великими труднощами і перешкодами будує нову демократичну державу. Ми щиро віримо, що на цьому шляху їй буде більше щастити, ніж

### ВСТУПАЮЧИ В РІК НОВИЙ

*«Потрібні глибокі знання,  
високий професіоналізм»*

у минулому році, віримо у її майбуття, в те, що наші сьогоднішні студенти будуть жити і працювати в умовах процвітання, свободи і демократії. Для нашого навчального закладу цей рік історичний. Ми стали першим українським університетом, відкритим у нашій незалежній державі. Зроблено початкові кроки на шляху переходу на університетський зміст освіти. Визначені плани відкриття нових профілів і спеціалізацій. Головне — це процес усвідомлення викладачами і студентами того, що ми живемо і працюємо в умовах закладу іншого типу — університету. Переглянуто концепцію наукової роботи, розвивається аспірантура. За участю державної адміністрації розглянутий генеральний план розбудови університету на перспективу, запровадила Опікунська рада з числа громадських і культурних діячів, провідних керівників промисловості і сільського господарства. Але попереду ще багато невирішених проблем, нерозв'язаних завдань. Треба буде зміцнювати професорсько-викладацький склад в першу чергу шляхом залучення висококваліфікованих фахівців — докторів наук, професорів. Маємо значно швидшими темпами готувати молодь через аспірантуру. Для студентів найважливіше проникнутися ідеями університетської освіти, яка вимагає всебічних ґрунтовних знань, широкої ерудиції, високої загальної культури. Студентські роки мають дати поштох молодій людині для дальшого поглибленого вивчення своєї спеціальності, оволодіння новими науковими здобутками.

Нехай 1993 рік стане для нас роком кардинальних перетворень на шляху утвердження університетських форм і методів роботи. Будемо сподіватися, що кожен працівник університету, його професори, а поряд з ними покоління молодих викладачів прийдуть до студентів із новими сучасними знаннями, що відповідають світовому рівневі науки.

Віримо, наше українське студентство зрозуміє, що новій Україні потрібні глибокі знання і високий професіоналізм.

Завтрашня інтелектуальна еліта нації — це сьогоднішні студенти. Отож будемо гідними високого покликання!

Щастя, вам, на цьому тернистому, але прекрасному і благородному поприщі!

*Від професіонерового Діда  
Мороза*

Добру і приємну справу зробили активісти університетського профкому напередодні святого Миколая за Нового року. Вони закупили і подарували дітям своїх працівників та непрацюючим пенсіонерам понад дві тисячі пакунків із солодкими гостинцями.



За традицією, що склалася у провідних американських і європейських університетах, наш наймолодший в Україні університет вирішив за доцільне створити Олікунську раду із числа найбільш поважних громадських і культурних діячів, керівників великих промислових і сільськогосподарських комплексів. Метою цієї ради є вирішення спільно з Вченою радою університету кардинальних питань його розвитку на перспективу, здійснення інтеграції з промисловим і сільськогосподарським виробництвом, наукою і культурою. Саме Олікунська рада із її широкими можливостями вивчення реальної ситуації в регіоні може визначити потребу в підготовці спеціалістів з певних профілів, допомогти в організації практики студентів, взяти участь в раціональному розподілі випускників. Важливим завданням Олікунської ради є зосередження коштів підприємств, організацій, приватних власників, громадян на найбільш гострі проблеми університету в наданні соціальної допомоги студентам та співробітникам. Вчена рада університету на своєму засіданні розглянула питання про Олікунську раду. Вирішено, що вона є дорадчим органом університету. Затверджено положення про Олікунську раду і її склад. До неї увійшли відомі громадські діячі — посол України в Канаді Левко Лук'яненко, експрезидент УНР в екзилі

Микола Плав'юк, голова постійної комісії Верховної Ради України, поет Дмитро Павличко, представник Президента в Івано-Франківській області Василь Павлик. Серед діячів культури в раді представлені: лауреат Державної премії

### РАЗОМ ДО СПІЛЬНОЇ МЕТИ



## Олікунська рада діє

імені Тараса Шевченка, депутат Верховної Ради України, письменник Степан Пушик, народна артистка України Марія Стеф'юк, відомий художник Опанас Заливаха, директор

телерадіокомпанії Роман Андріяшко. У складі ради керівники великих об'єднань, концернів, заводів, агрофірм і банків області, збудові Василь Ткачук, Дмитро Бідник, Михайло Хабер, Ігор Зварич, Анатолій Кувіка, Роман Лінінський, Євген Сохан, Мирослав Мельник. Відбулось перше організаційне засідання Олікунської ради. Ректор університету, професор Віталій Кононенко розповів членам ради про перші кроки щодо переходу на університетський зміст навчання та найбільш перспективні розробки розвитку вузу. Йшлося, зокрема, про створення генерального плану будови університету і спорудження першої черги навчальних корпусів. Обговорено питання відкриття нових профілів підготовки спеціалістів в наступному, вже 1993 році. Члени ради висловили пропозиції, спрямовані на підвищення рівня підготовки фахівців університету. Обрано керівництво Олікунської ради. Її головою став генеральний директор виробничого об'єднання «Промприлад», кандидат технічних наук Роман Микитюк, заступником голови — начальником відділення обласного ощадбанку України Євген Сохан, відповідальним секретарем ради затверджено доцента університету Василя Моцюка.

На ввізку: члени Олікунської ради.  
Фото Ореста Луцького.

### 270-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

## Погляд крізь призму сучасності

З ініціативи кафедр філософії, педагогіки та української літератури відбулася науково-практична конференція "Г.Сковорода і сучасність", присвячена 270-річчю від дня народження видатного українського мислителя, філософа і письменника. У її роботі взяли участь викладачі і студенти університету, гості.

З учасниками конференції розмовляв наш кореспондент. Співбесідниками були: доктор філософських наук, професор кафедри історії філософії Київського університету ім. Т.Шевченка Ігор Бичко, завідувач кафедри філософії, кандидат філософських наук, доцент Михайло Голянич і студент другого курсу історичного факультету Віталій Чуревич.

Професор Ігор Бичко:

У ці дні в Україні проходять конференції, збори, вечори пам'яті, тематичні виставки, присвячені пам'яті геніального українського мислителя. Отже, і наша конференція внесла в дослідження української філософії частку до відкриття нового, пов'язаного з великим іменем філософа. У цьому я бачу її цінність.

У доповіді я звернув увагу на те, що Григорій Сковорода виступає засновником класичної доби у філософії. Це той період розвитку філософії, в якому вона досягає стану зрілості у XVIII столітті, в час життя і творчості Сковороди.

Доцент Михайло Голянич:

Наша кафедра розробила нову програму курсу філософії. Ми задумали представити в ній більше місця для вивчення історії української філософії. Оскільки засновником її був Григорій Сковорода, то ми і вирішили провести науково-практичну конференцію. Його філософія дає нам можливість осмислити нашу історію і сьогодення, віднайти свої підходи до культурного відродження України. Ця конференція нашою є на думку, що творчість видатних вчених потрібно вивчати постійно, а не лише напередодні їхніх ювілеїв, використовувати їх на



практиці.

Хочу також запропонувати ідею співробітництва між викладачами кафедр різних напрямків, яка повинна базуватися не тільки на вивченні відомих чи мало відомих українських мислителів, а й на використанні їх творчості у роботі з студентами, адже наша головна праця полягає у передачі знань молоді, та в пробаженні у неї творчих здібностей.

Студент Віталій Чуревич:

Народна мудрість вчить, що в навколишньому світі потрібно розрізнати дві сторони - зовнішню і внутрішню, видиму і приховану, що сутність речі і її прояв безпосередньо не збігаються. У своєму виступі я звернув увагу на те, що у теорії трьох світів наш філософ поєднує "мікрокосмос" (людину) і "макрокосмос" за допомогою світу символів, духовного світу, тобто Біблії, яку вважає ключем до розуміння двох світів. Питання людського щастя - одне з основних у працях Григорія Сковороди. Тільки через вдосконалення своєї душі людина може досягти щастя, зрозуміти світ, стати одним цілим з "макрокосмосом", з природою, - ось, що хоче сказати Сковорода нащадкам.

Любомир Каїц.  
Наш кор.

### НАБОЛІЛЕ

## Про напруження в Гондурасі...

(Роздуми після конференції)

Наприкінці року відбулася університетська конференція, що обговорювала проєкт чергової реформи вищої освіти. Читачи проєкт і слухачи деякі виступи, мені все здавалося, що сиджу я, наприклад, в зоні підвищеної радіації і слухаю лекцію про напруження в Гондурасі.

Все в стилі ретро, відірване від реальних проблем нашого колективу. В ужитку - ті ж "гумові" формулювання, правда, замість провокаційного і ворожого слова "комуністичний" покладено слово "національний". Слово у всіх відношеннях приємне і правильне. Зробити освіту національною — це останній крик прикарпатської науки. Національні елементи національної освіти повинні національно поглиблюватися, національно розширюватися, національно підвищуватися і національно збагачуватися. Сьогодні вигідно бути спеціалістом з національної ідеї, тобто, викрикувати час від часу "Слава" Україні, Шевченкові і державності.

Згравати перед недоченим "братчиком" і, звичайно, не помічати злупітих аудиторій і читальних залів, не бачити занепаду навчального процесу і елементарної дисципліни. Шкода, що університет для суверенної України готує до випуску більш ґрунтовну "ліпу", ніж підінститут "гнав" України соціалістичній.

Для виходу із очевидної всім кризи в нашому вузі, мені, здається, помогло б наступне:

1. Загальне визнання адміністрацією вузу недопустимості низького рівня знань і навчальної дисципліни.
2. Введення пожежних заходів щодо поліпшення навчання і дисципліни на друге півріччя.
3. Розробити механізм конкуренції за можливість вчитися на всіх факультетах і курсах (за прикладом Дрогобицького педінституту, який взяв усіх бажаних за наступним відвіском за результатами навчання).

Обов'язково введення цього механізму з літа 1993 року, навіть якщо не сподобається заборникам.

Адміністрація, викладачі не можуть бути добрими за державний рахунок. Щоб стати університетом, ми повинні для початку підняти інтелектуальну і культурну планку студента до рівня педінституту, тобто, до того рівня, на якому вона була раніше. Скільки ж можна пританцювати триколіпний гопак, виконувати безглузді інструкції щодо стройки і робити вигляд, що екскрементовані аудиторії і коридори - це нормально? Настала пора серйозно задуматися над романтичною формою: я вас люблю, тому не ходіть на заняття. Тут якась помилка в означенні.

Володимир Шатахін.  
В.О. доцента кафедри філософії.

В Івано-Франківську з успіхом пройшла міжнародна наукова конференція "Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя", "Матеріальна і духовна культура українців за межами сучасної України", "Фольклор і фольклористика в українському зарубіжжі" й "Історія та історіографія українського зарубіжжя" — ось теми спілкування в секціях. Доповіди

ється 80 студентів.

Цікаві міркування з приводу українського народознавства висловив пан Микола Мушинка (Пряшів, Словаччина). Він розповів, що у північно-східній частині Словаччини, де проживає багато українців, виходять газети, журнали українською мовою, працює українське відділення педагогічного інституту. Скрутно довелось в житті цій людині, бо не погодившись з подіями 1968 року в його країні, він був змушений жити під чужим іменем, працювати пастухом і кочегаром. Тільки через 20 років Михайло Мушинка повернувся до викладання в університеті.

Під час конференції обговорювалося чимало проблемних питань, адже в нас немає єдиного центру збору даних про зарубіжжя України.

Саме зараз необхідно організувати обмінні виставки, наукові конференції такого типу. Планується видати етнографічний архів-журнал, випустити словник дослідників зарубіжжя, а незабаром вийде енциклопедія української діаспори. Проте численні труднощі виникають через відсутність бібліографії з етнографії та фольклористики.

Грунтовні, цікаві наукові доповіді були представлені членами нашого університету Ярославом Марчук, Володимиром Грабовецьким, Володимиром Поляком, Михайлом Фіголем, Любомиром Бабієм.

На жаль, на конференції виступила тільки одна представниця студентства, тому виступаючі висловлювали тривогу з приводу того, що молодь неохоче займається наукою, зокрема, народознавством і фольклористикою.

**Наталія Федорчак.**

*Студентка 3-го курсу  
філологічного факультету*

## ЩО Я ВІДЧУВАЮ, КОЛИ ПРИХОДЯТЬ РІЗДВЯНІ СВЯТА

З приходом Різдвяних свят в душу вселяється приємна тривога і радість. Незабаром почнуться сесії, а поки що святенне почуття наповнює все єство невідкладною високістю. І недаремно, як ви потім побачите.

За вікном стоятиме міцний мороз, і по сніговій порослі йтимуть гурти колядників. І через хвилину то в одному, то в іншому кутку, лунатимуть пісні, слави Господу Богу, сповіщатимуть народження Месії. Справді, прислухайтесь! У дзвінкій морозній тиші переливається (спершу тихенько, а потім все бадьоріше, звучніше) коляда:

*Добрий вечір тобі, пане господарю,  
Радуйся, ой радуйся земле,  
Син Божий народився.*

*А там в долішньому кінці колядують іншої:  
Бог предвічний нам народився  
Прійшов днесь із небес...*

І так по всьому селі, до ранку, від хати до хати, прощуватимуть невтомні, голосні, веселі гурти колядників і залишатимуть у сільських оселях частку своєї радості: Месія народився!

Слухаєш ті колядки, і згадуються часи суцільних заборон і принижень. Коли не дозволяли найсвятіше, — славити Творця світу цього. І тривога (а що як повернуться ті часи) вкрадається сивим туманом в душу. На щастя, ті часи — в минулому. І вже ніхто не буде проганяти з-під хати дітей-колядників, чи штрафувати батьків за те, що виховували дітей віруючими. І ніхто не заборонить шанувати традиції предків, не примусить цуратись найріднішого.

**Наталія Зорій.**

*Студентка групи У-11 філологічного факультету.*

## Є проблеми

Кафедра фізики розпочала підготовку спеціалістів за університетською формою навчання. Правда, поки що на першому курсі. Цьому передувала чимала робота. Так, переобладналися і поповнюються новими приладами навчальні і фізичні лабораторії згідно університетських вимог, створюється мала лекційна фізична аудиторія, йде підготовка до читання спецкурсів, спецсеминарів та проведення спеціальних фізичних практикумів тощо. В роботі по перебудові є чимало проблем. Однак, однією з основних є майже повна відсутність університетських підручників з фізичних курсів.

**Михайло Якура.**

*Доцент кафедри фізики.*

## ВСТУПАЮЧИ В РІК НОВИЙ

# «Щоб роки навчання не пройшли даремно»

Вже стало традицією напередодні Нового року зустрічатися з лідерами громадських організацій. І сьогодні нашим гостем став Олександр Сангуля — президент, голова провільня Фонду студентів Прикарпаття.

Що найбільш пам'ятним є для Тебе з року минулого?

Важко коротко відповісти на це запитання. Адже це рік народження Фонду. Створення з нічого, на голому ентузіазмі студентського активу Прикарпатського університету. Тому по-перше, чим запам'ятався рік, що минув, — це постійною турботою про розвиток, про становлення, постійним протиріччям між бажанням працювати та клопотами і труднощами розвитку. Та не тільки тривогою пам'ятний для мене цей рік. Є і приємні спогади: це і підтримка Фонду обласною студентською конференцією і постуловий відступ скептиків. А потім робота в Оргкомітеті КВІКу-92 в м.Луцьку. Перша самостійна акція Фонду — організація наметового туристичного табору в Карпатах, проводи студентів Рівненського педінституту, які в нас відпочивали, і сміток розлуки з ними, кому віддав частину самого себе. А як

забути і обласний Чемпіонат команд веселих та кмітливих "Галичина сміється", 1-й Всеукраїнський фестиваль студентської молоді "У колі друзів", які проводилися за ініціативою Фонду. Нововога запам'ятається робота в Оргкомітеті 1-го республіканського шоу-конкурсу "Міс-корольова студентства України-92" у м. Одесі, які стали справжньою школою для мене особисто, ареною для відновлення зв'язків з студентськими колективами інших міст. Одним словом, хочеться подякувати 1992 року за старт і відкриття нових перспектив у справі, якою живеш, за знайомство з однодумцями та підтримку товаришів.

А що Ти чекаєш від року 1993-го?

Ну, звичайно, щоб він був сприятливим для нашого студентського громадського об'єднання, щоб вдалось задумане. А задумів багато. Взяти хоча б проведення Першого республіканського півфіналу КВІК-93 у нашому місті. І скажу чесно, з хвилюванням чекаю початку березня, саме тоді відбудеться фестиваль. Адже ніколи до нас ще не приїжджало стільки команд, як незаних, так і з міжнародною славою. Ото вже буде радість для

молоді міста та області. А і Всеукраїнський фестиваль студентської самодіяльної пісні, який також пройде у Івано-Франківську під егідою Фонду студентів Прикарпаття. І проведення 1-го обласного шоу-конкурсу "Міс-студентства Прикарпаття". Та й всього не перерахувати. Можливо й не треба. Головне, щоб була підтримка, а робота була не заради роботи, а приносила користь студентству. ж, звичайно, надія, що рік прийдешній буде більш сприятливим і в особистому житті, на яке у році минулому практично часу не вистачало.

Щоб я хотів побажати? Друзям, однодумцям — здоров'я і всіх гараздів! Керівництву — бути розумним і розважливим. Студентству — щоб роки навчання не пройшли даремно. Критикам — конструктивності. Скептикам — оптимізму!

**Наталія Драган.**



Ось і відійшов від нас 1992-ий. Рік — важкий, нелегкий, сумбурний. Економічна криза, що охопила державу, не обминула і нашу газету. Труднощі відчувалися у всьому: нестачі паперу, друкарських засобів, відсутності транспорту. У цей час працівникам редакції приходилось нелегко. Але ми завжди на видноті, тому й відчуваємо постійну підтримку ректорату, громадських організацій, вас, наші дорогі читачі.

Водночас, минулий рік був для нас щасливим і бентежним. Наш інститут став університетом. І це — чи не найбільше досягнення, велика подія, що заслонила буденні господарські негаразди. Ми відразу відгукнулися на цю приємну звістку.

Нові, якісні зміни відбулися й у випуску університетської газети. Як ви зауважили, поліпшилася друка, цікавішими стали оформлення, змінено назву видання, розширилось коло дописувачів, започатковано нові рубрики, випущено чотири номери дитячого часопису "Чугайстер", який, до речі, відзначили не тільки в Міністерстві освіти, на телебаченні, в інформаційних органах а, що важливо, з вдячністю прийняли наші юні друзі. Вам приємно буде дізнатися, що наше видання такого типу — перше в Україні. Разом з "Чугайстром" світ побачили спеціальні "Галицька муза", "Світовий табір", "Прут-93"...

Газета в умовах економічної нестабільності, хаосу, коли бракує паперу, космічними темпами зростають поліграфічні видатки, повинна вижити і заробити гроші, щоб хоч трохи поповнити університетську касу.

Попереду Новий рік. Що він нам принесе? Хвилювання, смуток чи звершення надій? Про це можна тільки здогадуватися. Хоча думаємо, що і в ньому будуть хвилі радості і щастя, втіхи, задоволень, нових досягнень. У нас багато творчих задумів, ще більше визріють в процесі нашої співпраці.

Одним словом, є про що сказати, над чим працювати.

Тож хочеться подякувати Вам, наші дописувачі, за те, що не забуваєте, підтримуєте нас. Бажаємо Вам здоров'я міцного, любові, успіхів у навчанні і праці, сімейної злагоди. Радо вітаємо вас з Новим 1993 роком.

Віншуємо щастям-здоров'ям наших постійних авторів — декана факультету професора Мирослава Стельмаховича, завідувача кафедри природознавства Володимира Сельського, викладача Богдана Козака, студентів Лідію Матківську, Дарію Стефанко, Валерію Андрусини (педагогічний факультет);

декана факультету доцента Миколу Лесюка, завідувача кафедри української мови доцента Василя Грещука, завідувача кафедри української літератури доцента Олега Пилип'юка, завідувача кафедри світової літератури професора

Володимира Матвійшина, доцента Володимира Полека, доцента Степана Хороба, студентів Лесю Остапову, Наталію Федорчак, Ірину Дочак, Світлану Тишківську, Оксану Процюк (філологічний факультет); завідувача кафедри німецької мови доцента Ярослава Билицького, викладача Марію Турчин, студента Олега Остаповича (факультет іноземних мов); завідувача кафедри фізики професора Дмитра Фреїка, доцента Любова Возняк, інженера-програміста Віталія Ріпу, студентів Оксану Данилюк, Наталію Іванюшину, Оксану Вовк (фізико-математичний факультет); завідувача кафедри історії України професора Володимира Грабовецького, завідувача кафедри нової і новітньої історії доцента Миколу Кугутжа (історичний факультет); декана факультету Степана Домбровського, доцента Івана Легкого, студентку Наталю Мальовану (музичний факультет); завідувача кафедри графіки і декоративно-прикладного мистецтва Михайла Кіндрата, старшого викладача Володимира Луканя, викладача Ольгу Солудчик, студентів Віталія Кодрю, Олега Лобурака (художньо-графічний факультет); доцента Володимира Шатокіна, лаборанта Олександра Дідика (кафедра філософії); старшого викладача кафедри фізикохімії Петра Нестерука, директора будинку культури "Студентський" Василя Ризюка, директора науково-освітні Прикарпаття Юрія Угорчка, головного бібліотекаря інституту Олега Гуцуляка, юристконсульта Сергія Мороза, коменданта головного корпусу Олександра Сангулію, учнів школи-лабораторії університету Надію Маньковську, Лесю Ікалюк, Ольгу Доценко, Галину Станчевську, Тетяну Гоголь та Андрія Савку, усіх читачів і прихильників нашої газети.

**З Новим роком, дорогі друзі!**

*Колектив редакції газети "Alma Mater".*

## Народно-календарні звичаї

За тиждень після коляди, напередодні Нового року - Щедрий Вечір. Це - залишок стародавнього, імовірно, дохристиянського звичаю. За християнським календарем - це день передобної Меланії. В народній традиції обидва свята об'єдналися, і тепер маємо Щедрий Вечір або свято Меланки.

Напередодні Водохрещів святкується "Голодна кутя" або другий Свят-Вечір. Увесь цей день віруючі люди нічого не їдять - постують. Сідають вечеряти, коли вже засяє вечірня зоря. На вечерю подаються пісні страви - смажена риба, вареники з капустою, гречані млинці на олії, кутя та узвар. На Щедрий Вечір, так само, як і на Свят-Вечір, за старим народним віруванням "тварини людською мовою говорять", але підслухати цю розмову гріх, і за це Бог карає.

В Галичині записано таке оповідання: "Чоловік мав пару волів. І він чув, жи люди собі проповідують - худоба говорить на Щедрий Вечір, як господар коло неї ходить. Господар дав бикам їсти, а сам си сховав і слухає. Слухає, а бики кажуть один до другого: "Нам добре в нашого господаря, але ми його завтра повезем на цвинтар". А його так Пан-Біг покарав за те, жи він слухав. І зараз на другий день той помер".



Ще лютеє зима хуртовинами, ще стоять тріскучі морози і лежать великі сніги, а в повітрі вже пахне весною. Здається, що зима хоче надолужити проганий час, а тому й лютеє; але дарма, бо вже йде не до Різдва, а до Великодня...

У Великодню суботу роблять крашанки, або, як кажуть на Київщині, "галунять яйця", а в Карпатах - "сливчать сливки". Про походження звичаю готувати на Великдень писанки та крашанки існує багато легенд. Наведемо деякі з них.

Після того, як Спаситель вознісся на небо, Марія Магдалина прийшла до Риму, щоб там проповідувати Євангелію. В Римі вона стала перед імператором Тиберієм і піднесла йому червоне яйце, сказавши: "Христос Воскрес!".

Легенди записані на Поділлі, кажуть, що коли Ісус Христос воскрес, то він сказав воякам, які охороняли його гріб: "Ідіть і скажіть усім людям, що Христос воскрес, а щоб вам повірили, то ось вам знак". При цьому Спаситель узяв з свого гробу крашанку і дав воякам. Відтоді і пішов звичай робити крашанки на Великдень.

З книги Олексі Воропая "Звичаї нашого народу"  
(by Olexa Woropay Volume one Munich 1958)

*Підготувала Віра Гелеван.*

## Кукурікайте в рік Півня

\*\*\*

Сидять у в'язниці свиня, папуга і півень. Розговорились. Свиня каже: «Посадили за те, що своїм писком скрізь тикалась». Папуга: «Посадили, бо багато розмовляла». Півень: «А я — політичний. Учора дзьобнув демократа».

\*\*\*

Під час перебування в Україні президент США відвідав ринок, де побачив чоловіка, що продав корову.

— Скільки коштує ваша корова, сер?

Чоловік тільки-но хотів сказати, та побачив мера міста, що показував йому кулак.

— Сто купоно-карбованців!

Почув це інший чоловік і витягає з гаманця «сотку», та побачив кулак мера, який погрожував тепер і йому, тому сховав гроші у кишеню. Та його ді не пройшли повз увагу високого гостя.

— Сер, ви хотіли купити цю теличку, чому ви це не зробили?

— Потрібна вона мені! — гордовито відповів чоловік, — докладу десятку-другу, о-о-ось тако-о-го півня куплю!

\*\*\*

Півень знайшов пістолет і йде пісом:

— Лисице! (Бах! Бах!) Там на горі! (Бах! Бах!) Є купка (Бах! Бах!) Це бик... наробив (Бах! Бах!). Якщо ти її не з'їси (Кх-кх)... То я сам... її з'їм. (Кх-кх)

*Збирала Оксана Свистяк.  
(Кх! Кх!)*

# ІНФОРМАТИКА - ДЗІН

## Педагогічні Розробки. Універсальні Технології

Розділ веде завідувач кафедри інформатики та математичного аналізу кандидат фізико-математичних наук, доцент Б.В. Василюшин

Номер вісника та газети «Alma Mater» зверстано на EOM IBM PC/286; 386 за допомогою програми «Aldus Page Maker 4.0». Тексти набрано студентами фізико-математичного факультету (керівник Інженер-програміст Віталій Ріпа).

М.Т.Починок — наш випускник, закінчив вуз два роки тому. Темою захисту дипломної роботи обрав використання комп'ютерів в поза-класній роботі з математики. Як на той час, ця наукова розробка була одним із перших промінців на шляху до вивчення інформатики. Михайло створив ряд комп'ютерних програм, провів їх апробацію у своїй педагогічній практиці, часто демонстрував свою роботу на міських і обласних семінарах вчителів. Зокрема, він виступив з доповіддю на науковому семінарі викладачів вузів України в Київському педагогічному інституті, де дістав схвальну оцінку вєдучих методистів і викладачів у цій галузі.

Хоча за фахом він учитель математики і фізики, але ця справа настільки йому сподобалася, що після закінчення інституту (тепер університет) пішов працювати вчителем інформатики Івано-Франківської СШ N13. Нині з ентузіазмом досліджує тему, а також впроваджує нові інформаційні технології для навчання дітей дошкільного віку, проводить заняття

у комп'ютерному класі, що в дитячому садочку «Лісова казка».

...Затишна кімната з розмальованими стінами. Посередині килим, тут встановлені дорожні знаки, а довкола — малюки біля моніторів комп'ютерів. Вони натискають ніжними пальчиками білі клавіші. Я захоплено слідкую за їхніми діями. Ось на екрані висвічується сонечко, плывуть хмарки, а за ними вимальовуються різні математичні дії. До хлопчика підходить вихователь Михайло Теодозі-

йович. Він тихенько щось нашіптує малюкові на вухо, дитина посміхається, ще уважніше вдивляється в екран.

Після занять ми зустрілися з Михайлом у цьому ж класі. Він розказує: - Я майже випадково познайомився з завідувачою дитячим садочком «Лісова казка» п.Марією Походюк. Стиль її роботи з дітьми мені одразу сподобався, а він у керівника діловий, з надзвичайним вмінням передбачити перспективу. А привів мене сюди колега, що знав про мою захопленість.

Йович. Він тихенько щось нашіптує малюкові на вухо, дитина посміхається, ще уважніше вдивляється в екран.

Після занять ми зустрілися з Михайлом у цьому ж класі. Він розказує: - Я майже випадково познайомився з завідувачою дитячим садочком «Лісова казка» п.Марією Походюк. Стиль її роботи з дітьми мені одразу сподобався, а він у керівника діловий, з надзвичайним вмінням передбачити перспективу. А привів мене сюди колега, що знав про мою захопленість.



Малюнок виконано методом комп'ютерної графіки

Закінчення на стор. 6

## ІНФОРМАТИКА — ЗАХОПЛЕННЯ І МАЙБУТНЯ ПРОФЕСІЯ

### СЛОВО ПЕРШОКУРСНИКУ

Чи довга дорога до мети? Це риторичне запитання я адресує своїм друзі, студентці 1-го курсу фізико-математичного факультету Наталії Іванишин:

— Молодість ставить перед нами свої вимоги, — каже студентка. — І одна з них — не помилитися у виборі професії. Мені здається, що я не помилилася і перший крок до здійснення мрії зробила правильний.

А чи довга дорога до мети? Як для мене, то вона виявилася не довгою і не крутою. Любов до цієї професії зародилася давно, і так ввійшла в мою душу, що про іншу я вже мріяти й не могла. А все почалося з того, що одного чудового дитного дня мама взяла мене до себе на роботу (вона у нас вчитель інформатики у середній школі N5) і дозволила працювати на комп'ютері.

Звичайно, моїй радості, а ще більше зацікавленості, не було меж. І вже тоді я остаточно



вирішила, що буду серйозно займатися вивченням інформатики. Тому зараз по закінченню школи подала документи до університету. Виявляючи неабиякий інтерес до цієї науки у школі, Наталя з задоволенням брала участь в олімпіадах. В обласній, приміром, завоювала третє призове місце.

Багато корисного почерпнула і під час проведення республіканської, яка проходила того року в Сумах. Не зраджуючи своїй меті, Наталя вступила на фізико-математичний. А ще, я вірю, вона буде добрим педагогом, бо дуже любить дітей і, найголовніше, свою майбутню професію.

Ну що ж, мені залишається тільки побажати їй успіхів і так само впевнено та наполегливо розгадувати таємниці складної, але такої необхідної у наш час науки. Адже інформатика — це основна гілка загального науково-технічного прогресу, без якого побудувати розвинуту цивілізовану державу просто неможливо.

Віра Гелески.  
Наш кор.

## НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Ось вже кілька років при кафедрі математичного аналізу та інформатики (завідувач кафедри доцент Б.В.Василишин) працюють лабораторії персональних електронно-обчислювальних машин. Вони обладнані сучасною технікою. Я звернулась з проханням розповісти про роботу комп'ютерних класів до завідувачої лабораторією ПЕОМ п.Людмили Бондар та старшого лаборанта п.Ніни Мітяєвої.

— Розкажіть, Людмила Борисівно, будь ласка, докладніше нашим читачам про функції лабораторій ПЕОМ, їх обладнання.

— Перш за все хочу наголосити, що одна із функцій кафедри — забезпечувати навчальний процес з інформатики на фізико-математичному факультеті. Маємо чотири лабораторії. Перша з'явилась шість років тому, саме в той час, коли в учбових закладах ввели предмет «Основи інформатики та обчислювальної техніки».

— Чи можуть вашими комп'ютерами користуватися студенти інших факультетів? — адресую неадекватне запитання п.Ніни Мітяєвої.



Студент III курсу фізико-математичного факультету Володимир Куцій і викладач, кандидат педагогічних наук Ольга Михайлівна Дудка в лабораторії ПЕОМ.

## Мова Бейсик — для всіх

— Звичайно, можуть, — відповідає Ніна Михайлівна, — і з приємністю відзначу, що вже широко застосовуються розроблені на кафедрі навчальні програми з різних предметів шкільного та вузівського курсів. Заняття проводять

викладачі та студенти.

Під час бесіди в одній із лабораторій магістр Джеррі Елві (викладач із Лос-Анджелеса, США) проводив заняття із студентами п'ятого курсу факультету іноземних мов.

— При кафедрі функціонує навчально-методичний центр з основ інформатики, — продовжує розмову п.Людмила, — в якому можна отримати консультацію з різних питань у кваліфікованих спеціалістів: доцента Л.С.Возняка, старшого викладача Б.М.Дріня, асистента, кандидата наук О.М.Дудки... З метою поглиблення знань з інформатики студенти фізмату щотижня протягом однієї академічної пари проводять самостійну роботу за комп'ютерами.

Крім того, на базі наших лабораторій ведемо перепідготовку з інформатики керівників та вчителів шкіл.

Частими гостями тут є учні тих класів, де ще не обладнані комп'ютерні класи. В планах на майбутнє є багато цікавого корисного для студентів. Але це — окрема розмова, яку ми запропонуємо вашій увазі в одному з наступних випусків.

Марія Підгірняк

## СЕМІНАРИ

## Вивчаємо нову техніку

З ініціативи інституту удосконалення вчителів при участі викладачів кафедри інформатики та математичного аналізу на базі університетської лабораторії персональних комп'ютерів організовано двотижневий семінар керівників шкіл області, чії лабораторії обладнані комплектами обчислювальної техніки. Слухачів знайомлять з концепцією інформатизації освіти України, з використанням нових інформаційних технологій у навчальному процесі школи, методикою проведення сучасного уроку інформатики. Для них організовано виставку нової інформаційної техніки створеної заводом "Магніт" (м.Канів) та програмного забезпечення. Вони (а серед них більшість випускників нашого вузу), висловили побажання частіше організувати подібні науково-практичні конференції, де б можна було поділитися досвідом та обмінятися думками.

Мирослава Іванишин.

Методист кабінету математики та інформатики обласного Інституту удосконалення вчителів.

Закінчення. Початок на стор. 5

Пані Марія, дізнавшись про це, запропонував мені спробувати себе в роботі вихователя.

Маю чотири підготовчі трупи, у яких навчаються шестилітні дітки.

Кожна група складається з трьох підгруп. Заняття ведуться з розрахунку 15 хвилин в тиждень із кожної підгрупою. Мене зацікавило, чому діти так збуджено, з захопленням взялися за вивчення цієї справи, яка вимагає кмітливості, швидкої реакції?

По-перше: діти дуже захоплюються ігровими програмами, їх приваблює те, що вони самі можуть моделювати різні ситуації на моніторі, тим самим відчутти себе дорослішими, власне, цього їм хочеться найбільше.

У садочку створені всі необхідні умови для

оволодіння певними навиками в лічбі, малюванні, вивченні абетки — і все це завдяки комп'ютерам. Вихователю важко одному контролювати багатьох дітей одночасно, а екран монітора терпеливий і пунктуальний «диригент».

Я думаю, що це наші перші кроки до загального опанування дошкільнятами цієї складної, на перший погляд, але надто цікавої і привабливої науки. Кроки перші — не останні. За комп'ютерами майбутнє не тільки у малюків, школярів, студентів, а й у всього дорослого населення нашої молододержави, що поступово наближується в галузі комп'ютеризації до передових країн світу.

Любомир Кліш

## РЕПОРТАЖ

## За комп'ютерами — діти

Студентка першого курсу фізико-математичного факультету Оксана Вовк запитує, як розтлумачити аббревіатуру АРМ і слово Бейсик.

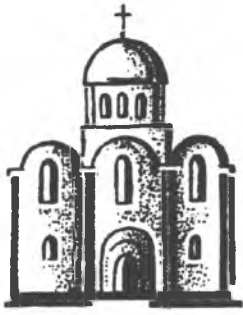
АРМ (автоматизоване робоче місце) — означає автономний діалоговий комплекс, система або пристрій на базі ЕОМ, призначений для автоматизації робіт, виконуваних на робочих місцях. В якості ядра АРМа можна використовувати універсальні ЕОМ або спеціалізовані обчислювальні машини.

Бейсик (від англійського - багатозначний символічний код) - мова програмування для

## НАВКОЛО ТЕРМІНІВ

розв'язання математичних і економічних завдань. Одна з найпростіших мов програмування, яка широко використовується в малих персональних ЕОМ. Має розвинуті засоби діалогового зв'язку з користувачем. Об'єктам мови є числа, стрічки тексту та їхні масиви, для котрих визначений широкий набір операцій (оператори циклу, підпрограми, розвинуті засоби вводу-виводу даних, відладки і редагування програм).

Відповідальна за випуск кандидат фізико-математичних наук, доцент Любов Возняк.



# ГАЛИЦЬКА МУЗА

№ 1

Вісник творчих спілок, об'єднань Прикарпатського університету

Презентація

## З днем народження!

Заслужений художник України, кандидат мистецтвознавства, професор Михайло Фіголь:

У грецькій міфології Муза — богиня мистецтва, поезії і наук. Всесвітньообвідомий український художник Олекса Новаківський одну із кращих своїх робіт назвав "Музою". А Галичина з давніх часів була і повинна бути одним з найбільших культурних центрів України.

Тож з днем народження, "Галицька Муза"!

## З ПОТОКУ НОВИН

Наприкінці року відбулася зустріч викладачів факультету з ректором, професором В.І.Кононенком. Йшла зацікавлена розмова про перспективи розвитку факультету в нових умовах університетської освіти.

xxx

З утворенням Прикарпатського університету на художньо-графічному факультеті планується відкриття нових університетських спеціальностей: мистецтвознавство і дизайн.

Галичина Прикарпаття - край з давньою мистецькою історією, яка, на жаль, ще не достатньо досліджена і вивчена. Мистецька спадщина західноукраїнських земель - це велике поле діяльності для майбутніх мистецтвознавців, музейних працівників, працівників культурно-освітніх і мистецьких закладів. Їх доробок стане вагомим внеском до скарбниці української культури.

Наш регіон має доволі розвинуту мережу підприємств, що виготовляють товари народного вжитку, одяг, побутові прилади тощо, в той же час відчувається брак кваліфікованих спеціалістів з дизайну. Колектив факультету розробляє навчальні плани з нових спеціальностей, вивчає досвід навчальних закладів, де готують фахівців з мистецтвознавства та дизайну.

xxx

У бібліотеці художньо-графічного факультету, яка користується великою популярністю серед студентів і викладачів, розгорнута виставка публікацій з питань українського мистецтва доктора мистецтвознавства Дмитра Степовика, учасника міжнародної наукової конференції "Григорій Крук. Європейська пластика середини ХХ століття" в Івано-Франківську.

**На знімку:** Дмитро Степовик, професор Українського Вільного Університету в Мюнхені і викладач кафедри образотворчого мистецтва Володимир Лукань.

Фото Павла Дроб'яка ("Галицька Муза").



КОНФЕРЕНЦІЇ

ГРИГОРІЙ КРУК:

## «І СЛОВО ПІЛОМ СТАЄТЬСЯ»

Наприкінці року в Івано-Франківську проходила міжнародна наукова конференція "Григорій Крук. Європейська пластика середини ХХ століття".

Відомий європейський художник своєю невтомною творчістю підняв українську культуру до світового рівня. Народився майбутній Майстер у селі Братишіві на Товмаччині в родині гончара. Організувала конференцію група відомих подвижників української культури - відомий Івано-Франківський художник Опанас Заливаха, київський мистецтвознавець Дмитро Степовик, діячі української діаспори. Брала участь у цій довгожданій конференції вже досить представницькою делегацією викладачі і студенти художньо-графічного факультету. Викладачі нашого мистецького факультету художники професор Михайло Фіголь та доцент Микола Канюс прочитали змістовні й цікаві доповіді.

Віталій Кодря.

Наш кор.



## БУДЬМО ЗНАЙОМІ

Що може бути приємнішим від зими? Коли ще вітер нашіптує — навіює стільки радісного сміху і галасу, як зимової пори? А Новорічна ніч, коли мороз, замість того, щоб дошкулити своїми гострими шпильками, лише передражнює та грає, фарбуючи своїм мистецьким талантом щокі юнаків та дівчат? Навіть холод на Новий рік здається не таким вже і холодним (ніби масло — не масляне!).

— Холод, а з тобою справді холодно?

Ви, мабуть, читачі, вважаєте, що я на веселу голову розмовляю з природньою стихією? Та ні, запевняю вас, що я не маю ніякого відношення до того сивовусого дідугана, у якого балакує

## Холод, Вітер і Мороз,

або весела розмова у Новорічну ніч зі студентами художньо-графічного факультету — двома Наталіями і Юрком, з якими ми ласували голубці, пили червоне вино і балакали про різні речі.



кінь. Пам'ятаєте анекдот? "Літо. Спека. Іде старий на фірі і, витираючи піт з обличчя, промовляє: "Ух, ну і жара, я не пам'ятаю, щоб ще колись така була!" — "І я не пам'ятаю," — заговорила коняка. "Що таке, — здивувався дідок, — я й не знав, що мій кінь вміє говорити." — "І я не знала," — проскрипів візок. Посміхнулись? Отож-бо і є. Але я не онука цього старого ... І коли я запитала, чи студено при холоді, то мала на увазі: чи студено при Наталіці Холод (студентці 1-го курсу художньо-графічного факультету), яка завітала до мене зі своїми двома однокурсниками, щоб разом зустріти Новий рік.

Закінчення на стор. 10



## ТВОРЧИСТЬ НАРОДНА

## "І на тім рушникові..."

В українців є давня традиція - зустрічати гостей хлібом-сіллю на яскравому барвистому рушникові в знак гостинності.

На заручинах теж не обходилося без вишивок-рушників, якими перев'язували старостів. А рушник, на якому вінчалися молодята, стає символом щастя на все спільне життя, його



зберігають як святу реліквію і передають з покоління в покоління.

У час відродження української нації відновлюються і народні традиції. Не забувають про них і наші студенти. Так на педагогічному факультеті з успіхом експонувалася виставка виготовлених умілими руками студентів вишиванок, ідея проведення її належить викладачеві факультету пані Раїсі Кошківчій, а організували виставку профспілкової активісти Лідія Матковська, Наталія Савчина, Олександра Касквія і Дарія Стефанко.

Представлені роботи умільців з різних курсів. Тут можна було побачити найрізноманітніші речі, що використовуються в сучасному побуті: вишиті скатертини, доріжки, рушники, серветки, накідки і інші речі домашнього вжитку.

Найцікавішими серед них були доробки двінадцяти, п'ятнадцяти, шестнадцяти і вісімнадцяти груп з першого і другого курсів. Відвідувачі були приємно вражені оригінальними роботами старшокурсників. Цікавими і різноманітними були роботи студентів 32, 39, 42, 44 і 49 груп. Зачарували всіх своєю неповторністю і різноманітністю роботи Ольги Клим'юк. Вона представила 14 вишивок, кожна з яких відрзнялася гармонійним поєднанням кольорів і акуратністю. Цікаво буде дізнатися, читачам, що художньою вишивкою захоплюються не тільки дівчата, а й хлопці. Студент 44 групи Віталій Шивчак вишивав хрестиком, а студент Віталій Фошквей уміє зі смаком прикрасити одяг (техніка вишивання - гладь). Приємно, що під час виставки виявилось багато відвідувачів, у яких виникло бажання придбати або відшити ту чи іншу вишивку.

Перша спроба змінити буденність нашого студентського життя зроблена вдало.

Наталія Драган,  
Фото Івана Фущака.

Розмова нашого кореспондента із старшим викладачем художньо-графічного факультету Володимиром Луканем, головою асоціації сприяння студентській творчості "Січень".

Кор.: Що таке асоціація "Січень" і чим викликана необхідність у її створенні?

В.Л.: Відомо, що студентство — одна з найменш соціально захищених груп населення, що освіта, як і культура, стоять з простягнутою рукою біля напівпорожньої державної кишені. Тому ми вирішили не чекати, склали руки, нарікаючи на всіх і вся, а по можливості працювати руками, тим паче, що на художній є всі необхідні для цього умови. Викладачі та студенти факультету мають певний творчий потенціал, але можливість його більшої реалізації з'явилася зі створенням асоціації сприяння студентській творчості,

асоціації ще немає, ми, можна сміливо сказати, — є першопроходцями, тому наші кроки мали бути уваженими й послідовними, а значить не такими швидкими якби хотілось. Та все ж, як я вже сказав, діє художній салон, де експонуються твори образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва студентів і викладачів. Деякі з них за згодою з авторами реалізуються за цінами, що значно нижчі від цін в інших подібних закладах. У салоні можна придбати або замовити річ, яка може бути твором відомого художника чи майстра. Помітно активізувалася творча робота серед студентів, які мають можливість відчувати рівень своєї конкурентоспроможності як художників, утвердити або переглянути свої творчі орієнтири. Чимало студентів отримали можливість дещо поліпшити свої матеріальні умови.

## НАШІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Володимир Лукань:

«Постукаємо тричі по столі»  
"Січень" у січні

яку ми назвали "Січень".

Кор.: Перепрощую, а чому власне "Січень"?

В.Л.: Були різні пропозиції щодо назви, але засновники асоціації — викладачі Богдан Бойчук, Михайло Дейнега, Микола Канюс, Богдан Тимків і я, погодилися назвати її "Січень". Так, у січні минулого року народилася ідея створення асоціації (бо рівно рік тому ми зм'ягко опинилися в умовах ринкових відносин з усіма його наслідками), січень — початок року, отже початок нових прагнень і сподівань, початок віри. До того ж січень — це особливий місяць для студентів і викладачів, — сесія, заліки, екзамени, канікули. Отже, "Січень"!

Кор.: А як зреагували на ідею створення асоціації в колективі?

В.Л.: Запропонували створити на художній невеликий художній салон. До речі, у нашому місті обмаль закладів, де можна придбати гарний і, що важливо, недорогий твір образотворчого чи декоративно-прикладного мистецтва. На факультеті існує мистецький музей, багато його відвідувачів бажали придбати ту, чи іншу річ, але, зрозуміло, музей є музей, тому щось подібне можна придбати, або замовити в художньому салоні. Крім того, факультет для нормального проведення навчального процесу потребує мнї дорогих і гостродофінансних матеріалів: паперу, фарбів, пензлів, дерева, тканин, ниток тощо, діяльність салону могла б частково вирішити й це питання. Тому Вчена рада художньо-графічного факультету одностайно схвалила цю ідею, зобов'язавши відповідних осіб реалізувати її. Надали приміщення, яке не відповідало вимогам навчальної аудиторії. При активній підтримці викладачів і студентів салон сьогодні діє.

Кор.: Але асоціація сприяння студентській творчості це не тільки художній салон.

В.Л.: Звичайно. Щоб існування такого салону було законним, необхідно було затвердити статут, визначити види діяльності асоціації, яка з дня державної реєстрації є юридичною особою. Предметом діяльності асоціації є організація художніх виставок, відродження і розвиток художніх промислів, станкового, монументального, декоративно-ужиткового мистецтва в нашому краю. Нашою турботою є створення мистецьких студій, розробка і виготовлення унаочнень для потреб навчальних закладів. Виконання реставраційних робіт, а також робіт, пов'язаних з проєктуванням, художнім оформленням тощо. Тобто цілий комплекс робіт, пов'язаних з мистецтвом, культурою, освітою, де могли б знайти своє застосування викладачі, студенти, учні, всі, хто бажає реалізувати свої творчі можливості і має відповідний мистецький рівень.

Кор.: Що вдалось зробити протягом часу існування асоціації?

В.Л.: Зроблено і мало і багато водночас. Подолано числені бюрократичні коридори на організаційному рівні. Складність полягала в тому, що аналогічних

Завдяки діяльності художнього салону кожен з першопроходців художньої галузі разом зі студентським квитком отримав від асоціації набір фарбів. Деякі студенти отримали матеріальну допомогу. Було придбано і використано для навчального процесу деякі художні матеріали.

У салоні влаштовано кілька персональних, тематичних виставок, творчих звітів. З успіхом пройшли виставки доцента Миколи Канюса, студентів 5-го курсу Юрія Грабара та Сергія Галася.

Силами фахівців і студентів, членів асоціації проводяться велика і відповідальна робота з реставрації і консервації пам'яток мистецтва ХУП-ХІХ ст. з Івано-Франківського краєзнавчого музею. Завдяки асоціації виконано пам'ятні сувеніри для учасників міжнародної наукової конференції "Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя". Оформлено ряд навчальних приміщень.

Приємно, що діяльність асоціації широко висвітлюється у засобах масової інформації, на телебаченні.

Це, звичайно, не повний перелік зробленого та й зробити можна було більше, але в нас все ще попереду.

Кор.: В такому випадку, традиційно, які ж плани асоціації "Січень"?

В.Л.: Плани... Плани на жаль мають інколи властивість не збуватися, тому перед тим як говорити про плани постукаємо три рази по столі. Звичайно, це продовження розпочатої роботи — нові виставки, нові творчі контакти, нові замовлення. Ширше залучитимемо до діяльності асоціації нових членів, розширення сфер діяльності, налагоджуватимемо контакти за межами України. Вже є попередні домовленості про влаштування асоціацією образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва у Братиславі (Словацьчина). Плануємо виробляти комплекти гіпсових моделей для викладання образотворчого мистецтва у школах, студіях міста та області, роздаткового матеріалу, унаочнення тощо. Великі надії покладаємо на майстерню станкової графіки, реставрації, монументального мистецтва, іконопису, малярства, дизайну. Слід активізувати роботу по популяризації творів мистецтва, створення нових мистецьких студій, філій, асоціацій.

На художній існує проблема організації харчування студентів. Намагатимемося максимально допомогти в роботі ректорату, господарської частини у відкритті на факультеті студентської каф'ярні. Надіємося на більшу підтримку адміністрації, тіснішу співпрацю з зацікавленими організаціями та особами.

Кор.: Спасибі, Володимире, за розмову, бажано здійснення усіх Ваших планів.

В.Л.: Користуючись нагодою, хочу подякувати і вам, привітати з різдвяними святами і усіх читачів. Побажати усього гараздів, студентам — успішної семі та веселих і змістовних канікул... Хай щастить нам у році, який почався.

Записала Лариса Сакуліч.



## ОЧИМА ХУДОЖНИКА

## ТВОРЧИЙ ЗВІТ — ЮВІЛЕЮ

У вестибюлі актового залу університету розмістилася персональна виставка асистента кафедри образотворчого мистецтва художньо-графічного факультету Богдана Бойчука, присвячена 120-річчю видатного українського письменника Б.Лепкого.

Експозиція вражає розмаїттям тематики митця, в якій охоплено історію нашого краю — колишньої Галицької Русі. Сягає вона від поклоніння русичів богам аж до наших днів. Притаманним є факт, що Богдан виходець із цієї місцевості, тому все те, що відображено в творчих аркушах — не просто споглядання, а пережите і глибоко усвідомлене. Доля людини, її праця, боротьба за Вітчизну — далеко не повний перелік тем, властивих авторові.

Варто лиш прочитати деякі назви картин, як от: "Поклоніння богам", "Зародження Галича", "Ярослав Осмомисл", "На захист Руської землі", щоб зрозуміти акцент митця, який не наголошується на певній сфері людського буття, його захоплює все, що оточує людину в процесі її існування на землі, все, що вона творить власними руками. Загалом, у пана Бойчука 35 картин. Техніка виконання робіт різноманітна. Її

діапазон — від акварелі до складної техніки монотипії. Це свідчить про високий професійний рівень і багатогранність майстра.

Автор розповідає:

— Дорогою для мене є серія "Сирітські будні", в якій я прагну показати долю дітей, що не знають материнської ласки, які ніколи не відчувають батьківського щастя. Присутньою на моїй виставці є і серія "Карпати", в якій хочу відобразити велич, красу і мальовничість наших гір.

Окрім своїх творчих захоплень Богдан працює в книжковій графіці. Він ілюстратор книг на історичну тематику, є учасником обласних, республіканських та міжнародних виставок. Мріє в майбутньому створити графічну майстерню, в якій би ділився знаннями і досвідом із своїми вихованцями.

Писати про враження від виставки, аналізувати світогляд і майстерність художника можна багато, але збагнути і осмислити глибину мистецтва і творіння майстра кожна людина повинна індивідуально — власними очима і душею.

Наталія Гут.  
Наш кор.



## НОВОРІЧНИЙ КОМІКС

З РОЗМОВ  
У ВЕСТИБЮЛІ

Кричала Мавпа — Півень наступав.  
Сльозилась: "Року не віддам повікі!"  
Та Півень часто у Снігурки... ночував.  
Він добре знав, що наступає його рік.

Комікс Юрія Мороза,  
студента 1-го курсу  
художньо-графічного факультету.

• Вченою радою університету деканом худграфу знову обраний доцент І.В.Фічора, що ще раз переконує про можливість увійти в одну й ту ж ріку двічі.

• Бороду на факультеті може носити тільки той, хто починає листі.

• Деякі співробітники худграфу працюють в ЦК (центральному корпусі), решта — на Дзержинського (гепер вул. гетьмана Мазепи).

• На 5 курсі завершується робота над постановкою української оголеної жіночої фігури в складному русі.

• Важче поступити на худграф, ніж вчитися на фізмати.

• Рама без картини, що мистецтво без худграфу.

• Якщо рейтингова система поліпшить відвідування на худграфі, то шахи — важка атлетика.

• Справи конкретна на худграфі не гірші, ніж в республіці вцілому.

• Найвидатніший представник худграфу в «Бункері ІО» — Левко Боднар, найвидатніший представник худграфу в «ДДТ» (відомий ансамбль) — Юрій Шевчук.

• Худграф з переходом на триступеневу систему навчання стане худсеньйором, худбакалавром, худмагістром водночас.

• Худграф — це не між «Піццерією» та «Картопляниками», а «Піццерія» та «Картопляники» — обабіч худграфу.

• На худграфі з глибоким зацікавленням ставляться до історичного минулого споруди рідного факультету. (Колись тут містився відомий у Станіславі...).

Записав і подав О.В.Рослий.

Як ся маєте, тезко?  
ПОПАВСЯ ПІВЕНЬ У СУП

Про те, що наступний рік за китайським гороскопом — рік Півня, мій співрозмовник знав, але... Очевидно, якимось ледь-ледь вловимим відчуттям збагнув свою приналежність до родини куриних, ой, вибачте, хвалькуватих Півнів, тож не дивно, що зайшов в редакцію напередодні новорічного випуску газети.

Знайомимось: Михайло Михайлович Кіндрат, кандидат фізико-математичних наук, доцент, завдіючий кафедрою графіки і декоративно-прикладного мистецтва художньо-графічного факультету.

На жаль, у добродія Михайла за родиною Півнів мало спільних рис, адже за характером він — мирний, спокійний, та й до сну він не байдужий. Ще будучи студентом, ніколи не дозволяв собі заходити в аудиторію пізніше викладача на відміну від сьогоднішніх "когутів", які, ой ще як полюбують похрпатувати під час занять. Окрім того, полпробуй, Михайле, поспи, коли студенти не залишають тебе ні на хвилину зі своїми турботами.

А турбот вистачає: це забезпечення навчального процесу різними матеріалами для виконання дипломних робіт, це придбання обладнання для лекційних матеріалів і багато інших, що не помістяться в нашу новорічну сторінку.

Ось і зараз: дзвоника ще не було, а пан доцент, відчувши якийсь невловимий пташиний звук (очевидно для пнячої родини такі сигнали властиві), зірвався і підтюпцем побіг у свій корпус, до цього ж він забув, що наша розмова ще не закінчилась. Правда, кинув на прощання жартливо-заспокійливе: "До зустрічі через 12 років".

Я зніяковів: "Ну і мислячку у півнів — глобальне!"

Олег Гуцуляк.  
Головний бібліотекар університету,  
до речі, теж Півень.

Автопортрет доцента Михайла Кіндрата (візантєв свого наставника і колегу?).



Закінчення. Початок на стор. 7

— Друзі кажуть, що я товариська, не холодна. Але, впеєнена, в моєму характері щось є і від прізвища... Наприклад, люблю ходити в гори, де стрімкі потоки, засніжені вершини...

— Справді? І я теж! — раптом перервала Наташку подруга, до речі, тезка, а на прізвище — Вітер.

— Ну, що ж подіш, — засміялась я, — Вітер для того і вітер, аби встравати в найневідповідніший момент.

— А ось і неправда, — трохи не образилась дівчина, — моє прізвище не є моїм обличчям, бо за вдачею я тиха і спокійна. Хоча все-таки душа інколи рається до родичів: мандруючи, я побувала на Півночі, в Сибіру, тобто в тих краях, де вітри є господарями природи, а не її гостями, як в Україні.

При цих Наталіних словах я посміхнулась, бо пригадалась її розповідь про те, як вирішила якось відвідати сонячну Ялту, а після її приїзду почалась справжня буря. Я нагадала Наташці цей випадок і пожартувала:

— Це вже не вітер, а справжнє цунамі...  
— Повір, мене і справді називали "Цунамі" — в басейні, адже я займалась плаванням.  
— Ось бачиш, а кажеш: мирний, спокійний характер...

— Та в мене справді мирний характер, недарма ж мене близькі друзі називають "Вітерцем".

— Вітерець-вітерець, а, мабуть, проблем із хлопцями у тебе не буває: як надокучить якийсь, то ти тільки "подмеш" — і він зникає...

— Ні, для того, щоб проганяти "зайвих" кавалерів, я навчилась стріляти.

— Отож я дівчосю: ти не промовляеш, а немов би вистрілюєш слова... — почувся юначий голос.

Хто ж це посмів образити Вітер? Звичайно ж, це може бути лише Мороз... Отже, знайомтесь: Юрій Мороз.

— Якщо тобі так хочеться побалакати, то краще розкажи про себе, — поспішало на допомогу подрузі (я бачу, ще трохи і "зіралась би").

— Про себе? Завобки... Життєрадісний, веселий хлопець. Люблю підорожувати з гарненькими дівчатками, смачно попоїсти теж не відмовляюсь...

— Я це помітила, — кекуючи, Наташа Вітер поглянула виразно на споронділі тарелі перед хлопцем. Ми засміялись. Наташа сиділа із гордим поглядом: "віддула" Морозові його шпильку!

— Знаєш, що дівчата з 25 грудня до 5 січня ворожать?

— Знаємо, — відповіла за всіх Холод, — яюсь я брала участь у постановці українських вечорниць... До речі, я тоді і проспівалась: мій фотознімок було надруковано в Косівській районній газеті — "Гудульщина" (хоч я з Тернопільщини, але навчалась у Косівському училищі прикладного та декоративного мистецтва). Дев'ять я вас навчу ворожити: ось беру кілька сірників (не рахуючи!), а тепер примовляю: "Вдвєць, молодець...", відкладаючи на кожне слово по сірнику. Яке слово випаде на останній сірник, за того й заміж вийду. Я ще багато знаю, але ти тайнства проходять надворі, тому з цим доведеться почекаати.

— Ворожба почекає, а голубці чомусь не хочуть чекаати, мусимо їх з'їсти...

— До Нового року ще залишилась рівно одна година, — промовила Вітер після того, як останній голубець зник, — мені колись казали, що з першим ударом годинника о 12-й годині ночі потрібно підпалити аркуш паперу, на якому написано ваше бажання. Якщо до останнього удару папір згорить, то воно сповниться в наступному році.

— Наташко, — звернувся Юра до співтрапезниці, — а що ви в училищі відбивали та прикладали?

— Особисто я нічого не відбивала, — образилась Холод, — а малювала.

— Ну, що ти, Наташко, — примирливо промовив Юра, — я теж в шкільні роки відвідував художню школу, а пізніше вчився у педагогічному училищі на худграфі.

— Ого! — я не в змозі побороти здивування, — Молодець Холод! Це ж якою холодною потрібно бути, щоб Мороза охолодити.

— Мені це не вперше... Яюсь, мандруючи у горах, довелось "охолоджувати" цілу компанію, що була напідпитку. — Мені казали, що дивлячись у твої очі, людина відчуває такий холод, що просто жах. Тому той, хто тебе погано знає, думає, що ти знаєш прийом самбо і нічого не боїшся...

— Наташко, — мало не ображено заговорив Мороз, — я ж думаю, що ти ніжна і мила...

— А вона і справді є такою, — мені сьогодні доводиться виконувати роль адвоката, — наша Холод схожа на Снігурочку: симпатична та недоступна. І, як казкова героїня, вона любить помріяти під зоряним небом...

— Ніч яка зоряна, місячна, ясненька... — проспівала Вітер.

Ми підхопили знайомий мотив.

Здавалось, що не вітер свистить за стіною, а соловей витюхкує свою пісню для



закоханих (чого тільки не буває в Новорічну ніч).

— Я й не знала, що ви так гарно співаєте, — похвалила я друзів, а й сама непогано граю на піаніно, той вмійо поцінувати таланти.

Холод засміялась:

— Тобі поведло — адже кожний з нас має чи мав відношення до співів. Я вже говорила, що з великою приємністю беру участь у вечорницях; крім того, не раз доводилось на Новий рік грати роль Баби-Яги. Вітер ще школяркою артистувала в драмгуртку в будинку культури "Карпати" Прикарпатського радіозаводу.

— А я, — Юра вирішує сам розповісти про себе, щоб не покладати таку важку працю на дівчину, — люблю і сміятись, і співати, тому завжди беру участь у кавейках, де чомусь попадаються ролі ковбоїв та шпигунів.

— Мабуть, ті, хто дають тобі такі ролі, знають, що ти в душі інтернаціоналіст і один час навіть гистувавсь із спікером палати США — Джином Рейтом? — перепитусь Наташка.

— О! То ти трохи знаєш війні і політику, — засміялась я.

— А ти думала, що я просто так ходив кілька років в дитячо-юнацьку спортивну школу, займався стрілецьким спортом і яюсь брав участь в змаганнях по стрільбі з гвинтівкою!

— Треба ж. А я і не знала, що в новорічну ніч найголовніша тема для розмови — політика, — з іронією сказала Вітер.

— Справді, — згодилась я з подругою, — може, краще про кохання поговоримо?

— Про кохання?

— Цікаво, а що ти сама думаєш про стосунки з нашими обраццями? — запитала мене Холод.

— Мені здається, що ваші прізвища "говорять" за вас...

— Що правда, то правда, — в розмову втрутився хлопець, — поскільки всі звикли, що я — "дід Мороз", то й моїх подруг називають — "Снігурочками".

— А у мене всі хлопці — Ігорчики. До того ж при перших зустрічах запитують, чи моє серце холодне, — посміхнулась Холод.

— Наташко, — звернувшись до однокурсниці Вітер, — навчи нас, як можна довідатись про свого судженого.

— З приємністю. Є дуже багато примовок перед сном. Наприклад, поклади під подушку грєбінець й примовляй: "Суджений, ріджений, приїди-приїдеш" — повинен приснитись хлопець. Або ще одна: кладеш під подушку чотири королі і говориш: "Хто мій суджений, хто мій ріджений — присниш сьогодні".

— А ще можна в ніч на четвер примовити: "З середи на четвер хай приснитись кавалер."

— А чому ти мовчиш, Юро? Тобі не цікаво? Іоді розкажи про себе, наприклад, як служив в армії...

— Що ж. Почну з того, як мене призивали на дійсню. Ще у військоматі мені сказали, що я буду служити або на північному березі Південного моря, або на південному березі Північного моря, що і справдилось: служив у Воркуті. В армії був "дедом" Морозом. У пам'яті залишилось знайомство зі своїм командиром: це була людина дуже високого зросту на прізвище — Короткий. Вітер підійшла до вікна:

— Я люблю такі тихі вечори зимою. Ось погляньте: морозно, вітер грає із пухкими сніжинками у шованки.

— А я люблю в'язати, — перейшла на прозу Холод.

— Звичайно, в'яжеш собі, щоб зимою не було холодно, — засміявся Мороз, — до речі, із всіх вин я люблю червоне, а у нас на столі пляшка червоного дотепер не відкрита...

— Кому — що... Без тебе, Юро, мабуть, жодна вечоринка не обходиться?

— Тут ти і спіймалась — я не люблю свят, веселощів.

— Юрку, не жартуй так, — застережливо мовила Наташа, маючи на увазі те, що сьогодні — свято.

— Справді, обережніше, бо знаєш, що буває з тими, хто спілкується з Холодом? Можу навести лиш один приклад: Наташка поступила в Косівський технікум художніх і народних промислів, а його незабаром реорганізували в училище. Тепер — складала іспити в інститут, а через місяць довідалась, що це вже — Прикарпатський університет...

Тут пролунав перший мелодійний передзвін годинника, що нагадав про прихід нового гостя — 1993-го року. Ми побажали один одному щастя-здоров'я.

— Ось і народився ще один син Вічності — рік Півня...

— До речі, про півня. Новий анекдот. "Молода дружина подає півня на стіл. Покуштувавши, чоловік підозріло запитусь:

— Що ти асередино напхала?

— Нічого. Там взагалі не було місяця."

Ця весела історія справді була доречною за нашим столом, бо посеред нього урочисто пишнів великий смажений півень з різними принощами (звичайно, скромними з огляду на наш скрутний час).

З Холодом, Вітром і Морозом  
гостювала наш спеціальний кореспондент  
і витончений гурман Оксана Свистяк.

Ой радуйся, земле, син Божий народився!

# ЧУГАЙСТЕР



№ 5  
січень '93



Малюнки Тетяни Михайлівської (МДЕС)  
та Миколи Павлюка (художньо-графічний факультет).

## Сніжинка

Тричуби облягли  
на мене обидом,  
Мене за ялинку,  
новими, зважками.

На згадку сніжинки —  
смієнки тоненькі,  
що з чим ялинкою,  
а просто Оленкою!

Антоній Костенський

## Мій рідний край

Де річка шпильчато  
Шелестить струною,  
Бере між квітучою  
І рясною травою,  
Де колоски чорні  
Де прости травиця

Де солов'ї згада  
Де жайвір брідить,  
Ще трай наш коханий,  
Де жайвір брідить,  
Ще трай — король,  
Що в мене згада.

Катерина Дзюбицька

Машинка Т.Б. Сімська, дитячої школи №23



### ФОТОРЕПОРТАЖ

## КАЗКА У ЗИМОВОМУ ПАРКУ

Назва дитячого садочка "Теремок", що неподалік університетських корпусів, при вході до міського парку ім. Т.Шевченка, — загадкова і таємнича. Є щось казкове і чарівне у цьому слові.

Сьогодні в його маленьких мешканців свято — тематичний вечір «Осінні дари природи». Отже, щоб збагнути всю насолоду цього торжества не потрібно вже так багато. Для цього варто піднятися по крутих східцях на верхній

поверх старовинного шпильчастого будинку (наче з казок Андерсена), відчинити вхідні двері й увійти в затишну кімнату, звідки долинає музика фортепіано: це музичний керівник Алла Вознюк в оточенні хлопчиків і дівчаток у вишитих сорочках виконують композицію «Ой у лузі червона калина», а довкола десятки вихованців з захопленням слухають їх.

(Закінчення на наступній сторінці.)

### На знімках:

- У запальному таночку Віточка Стефанюк, Анничка Напраснікова та Оленька Шинкаренко;
- дари природи;
- музичний керівник Алла Вознюк разом з Тарасиком Балюком та Діночкою Черній готуються до свята.

Фотографії лауреата міжнародного фестивалю дитячих персональних виставок («Ташкент-91»), вихованця старшої групи д/с «Теремок» Євгенка Гордиці.







**ФОТОВЕРНІСАЖ**

- ♦ Юна художниця **Віола Ризук**.  
Фото Івана Фуштя.
- ♦ Водичка-йорданника. ♦ На міському озері. ♦ Дід Мороз запізнюється.
- ♦ Автопортрет.  
Фото учня 7-го класу Івано-Франківської СШ № 21 **Павлика Валька**.



**КАЗКА У ЗИМОВОМУ ПАРКУ**  
**КАЗКА У ЗИМОВОМУ ПАРКУ**

(Закінчення з попередньої стор.)

Ні, вони не спостерігачі, вони чекають своєї черги. Одні співають, інші танцюють, треті декламують. Хто на що гаразд. Та й кімната-світлиця обставлена зі смаком, нагадує, що готувалися дошкільнята старанно. На столі у куточку лежать багаті осінні дари з бабусиних городів, садів – яблука, сливи, горіхи, виноград, – одним словом, все, чим багата і щедра галицька земля. Доречною тут є і калина – символ нашої держави, є своєрідною заставкою до виконаної пісні.

Образ Матері Божої на рушниках свідчить про моральні засади і національну свідомість вихователів дошкільнят.

Знайомлюсь із помічником вихователя Оксаною Пивоварчук. Дівчина закінчила Пнівську середню школу, що в Надвірнянському районі. Сюди її привела любов до дітей. Мріє поступити на педагогічний факультет Прикарпатського університету. Вважає, що праця в дитячому садочку допоможе їй в майбутньому на освітянській ниві.

Прощаюся з дітками, вихователями, казковим теремком і спускаюся східцями на вулицю в обійми зимового дня, а наздогін летить весела пісня, пухнасті сніжинки. А за вікном, у дитячій світлиці пахне медами, яблуками, горіхами...

*Наталія Гут.*

*Студентка філологічного факультету.*



Йду засніженою вулицею. Чаруюча тиша огортає мене. Здається, це – казка, а я Снігурочка. Але якщо я казкова героїня, то мені потрібен казковий терем. Посміхнулась від цієї безглуздої думки: ну, звідки тут, серед багатопверхових будинків, взятися сніговій хатинці? Мої мрії потихеньку відпливають ген-ген у далечінь, за обрій – туди, де ліси, сніги. І... справжня казка. І раптом... Серед висотних споруд відкрилась дивовижна зимова картинка з казковим будиночком. Невже я справді у казці? А, може, лиш сниться? Ні, на сон не схоже: мороз таки добряче попрацював над моїми щоками та носиком – аж палаю уся. Згадалися дитячі книжечки, що читала у дитинстві, – в багатьох з них є подібні ситуації. І, як правило, герой (або героїня) обов'язково заходить до оселі, що зустрілась на дорозі. Чому б і мені не спробувати завітати у гості?

Підходжу ближче. При вході читаю: «Міська дитяча екологічна станція». Ого, цікаві господарі цього чарівного будиночка!

Переступила поріг і одинилась тепер вже у казці – стіни вестибюлю нагадують справжню картинну галерею. Усі малюнки, як мені пояснили, – роботи юних талантів з гуртка «Природа і мистецтво». Під керівництвом Тетяни Миколаївни Михайловської діти творять справжні чудеса, використовуючи в своїй роботі не тільки звичайні аркуші та пензлі, – вони навчаються мистецтву ікебана, апплікації. Але мова квітів – одна з найскладніших мов світу. Хто бажає її вивчити досконало,

тому доведеться знайомитися з Іраїдою Іванівною Гринишака, яка є керівником гуртка, що так і називається – гурток ікебана. До речі, у приміщенні Центру дитячої творчості, що по вул. Сочових Стрільців, та у фойє лялькового театру юні знавці рослинної мови організували виставку «Екологічний захист ялинки». На ній представлені композиції з гілок лісової красуні. І, повірте, вони нічим не гірші святково прибраної ялинки, є навіть такі роботи, що в наших малагабаритних

Саме так, і не інакше, назвала я це приміщення, одна із стін якого повністю «закрита» рядами акваріумів. А пильнує рибок «великий ентузіаст» (за словами співробітників) – Валерій Костянтинович Швець.

На дворі – тріскучий зимовий день, а в приміщенні – справжнє літо. Крім акваріумів, діти доглядають папуг в орнітологічному класі, а в кабінетах на лотках – вазони з барвистими квітами.

– Що ж все-таки зимового є на станції? – запитую Марію Миколаївну Криль.

– Шороку в січні діти під керівництвом В.П.Максимик та Г.С.Матусяк проводять День зимуючих птахів. Організуємо екскурсії та фотореїди.

Рейди з фотокамерою мене зацікавили: гуртківці-фотонатуралісти відтворюють не тільки красу оточуючого світу рослин, а й стають на захист рідної природи, часто готують «фотозвинувачення». На станції справді прагнуть зберегти і примножити красу, яка оточує нас...

На дворі вже був вечір. Останнє проміння зимового сонця освітлює цей казковий терем, де господарюють герої казок, мої нові друзі.

*Марійка Підгірняк.*

*Учениця школи-лабораторії  
Прикарпатського університету  
(СШ № 23).*

**РЕПОРТАЖ**

**НА ЕКОЛОГІЧНІЙ —  
ЗИМА І... ЛІТО**

акваріумах виглядають набагато ефектніше, ніж гіллясте дерево.

Знайомлюсь з вихованцями МДЕС – учнями СШ № 23,4,17 Денисом Сеньківим, Марійкою Кульчицькою, Юрком Криниченком... Це – ентузіасти природоохоронної роботи, активісти гуртків, які залюбки беруть участь в конкурсах, вікторинах на екологічну тематику.

Свою подорож по МДЕС я продовжила в... акваріумі!

**ВІДПОВІДАЛЬНИК ВИПУСКУ МАРІЯ КРИЛЬ.**

**ХУДОЖНЄ ФОРМУВАННЯ ТЕТЯНИ МИХАЙЛОВСЬКОЇ.**

**ФОТОІЛЮСТРАЦІЇ ІВАНА ФУШТЯ (ФОТОСТУДІЯ «СВІТЛИНКА» СШ № 23).**





Студентка педагогічного факультету Валерія Андрусишин — приємної зовнішності дівчина, до речі, чемпіонка України з боротьби дзю-до. Отже, хлопців, бажаючих надоскулити дівчині залицаннями, попереджаю одразу: «Краще не потрібно, вона може розгніватися, і тоді... Я не знаю, що тоді трапиться, можливо те, що було в торішню новорічну ніч».

Валерія розповідає:

— Після зустрічі Нового року ми з сім'єю вирішили прогулятися нічним містом. Батьки зустріли знайомих, розговорилися, а ми пішли вперед. Подумавши, що нас тільки двоє, почали залицятися молодики, які були напідпитку. Я просила, умовляла — не допомогло, тоді прийшлося вдатися до іншого способу — самозахисту. Знадобилася навичка, вистраждана у багатоденній напруженій праці в спортзалах. Після того, як хуліган залишився лежати біля моїх ніг, а інший наживав п'ятами, я зрозуміла, що всі мої старання не пропали даремно, тому ще більше подружилася із спортом.

Посміхнувшись, дівчина продовжує:

— Народилася і виросла в Івано-Франківську, спортом почала займатися в 6 класі СШ № 12. Відвідувала секцію дзю-до в «Авангарді» (тренер Ігор Матійчук). Але моїм радощам прийшов кінець після отриманої травми — перелому ключиці. Більше року довелося бути спостерігачем і глядачем тренувань своїх друзів. Мама наполягала, щоб я залишила цю справу і зайнялася музикою, адже я відвідувала музичну школу № 1. Після одужання поступила в професійно-технічне училище № 13, провчилася один семестр і по-

знайомилася з тренером Віктором Піддубним. Почалася серйозна, важка праця в спортивному товаристві «Трудові резерви». Виступала на змаганнях колишнього Союзу, адресами спортивних поєдинків були Грузія, Молдавія, Росія, Білорусія...

У 1990 році на першості України в Кіровограді виконала норматив кандидата в майстри спорту. В листопаді цього року в Києві на Всеукраїнському турнірі стала

чемпіонкою України серед жінок. Титул чемпіонки приніс мені і звання майстра спорту.

Приємно, що всі дарунки люди одержують в день святого Миколая і на Новий рік. І це радісно, і це щастя. Я добила успіху напередодні цих свят, тож вважаю себе теж щасливою. Ще мрію про чемпіонат Європи та Олімпійські ігри, що відбудуться через чотири роки. Це, звичайно, в перспективі, а допоки — підтримання спортивної форми і серйозна праця над підручниками, бо бачу себе в майбутньому не лише спортсменкою, а й педагогом, тренером, бачу себе наставницею і вихователем нашої молоді.

На прощання я

попросив дівчину продемонструвати своє вміння на мені, бо вважаю себе трішки обізнаним у цій справі. Валерія запитала, чи я застрахований і на моє «ні» нагадала, що хотіла б мене бачити на Новий рік живим і неушкодженим.

Любомир Кліщ.

На знімку:

Триразова чемпіонка України з боротьби дзю-до Валерія Андрусишин. Фото Ореста Луцького.

## П'ЕДЕСТАЛ ВАЛЕРІЇ



Снігурочка з титулом  
чемпіонки України  
із боротьби дзю-до

## Пресова агенція Союзу Українського Студентства «СУС-ІНФОРМ»

252034, м. Київ - 34,  
вул. Прорізна, 27, СУС  
тел./факс 239-58-34

### У результаті зустрічі репресованих студентів утворилася нова організація.

У Львівському університеті відбулася зустріч колишніх студентів львівських вузів, що були репресовані Радянською владою. Як відомо, 60-70-ті роки відзначилися особливим тиском «червоної машини» на інтелігенцію: проводилися тотальні чистки і репресії серед інкодушів. КДБ особливо ретельно зондував уми у львівських вузах, бо саме з них виходило найбільше дисидентів. Репресії там були звичним явищем.

Про розбиті долі та надії йшлося на цій зустрічі. Так Богдан Сухий розповів, що він постраждав у 1974 році за те, що відмовився від ролі «інформатора» КДБ (за це його виключили з університету). До такого ж кінця пана Гриця привела взагалі безпідставна підозра. Присутні констатували, що багато викладачів, тримаючись за своє місце, часто йшли на компроміс з владою і сумніями, але були й такі, які постраждали за свою принциповість (деякі з них були на вечорі).

Присутній на зібранні Степан Хмара у своєму виступі в притаманному йому дусі наголосив, що настає час усім причетним до масових репресій розкритися у скоєних злочинах.

Учасники зустрічі ухвалили створити організацію захисту прав репресованих студентів. Органітетом майбутньої спілки обрано п.Федюка, п.Микиту, п.Максиміва.

### Українці можуть вважатися такими, що такі виграли бійку за Гоголя

Вже не один рік між київськими та москвоськими науковцями точиться суперечка за право віднести условленого малороса-росіянина Миколу Гоголя до своєї нації, причому емоції вихлопуються через край. Уродженець Полтавського краю написав чимало «нетленок» про життя малоросів, але написав він їх у Росії і російською мовою. Але з білоруських боліт надійшла, здається, інформація, яка здатна перехилити шальки терезів у бік Києва. Молодий білоруський вчений-історик Язеп Ялхшевич вирішив покопатися у краківських архівах, і там йому вдалося виявити два приватних листи Миколи Гоголя, написаних ширим полтавським діалектом. Отже, про свої корені письменник пам'ятав завжди. Цей факт має набагато зворушити українську старону, якій, як то кажуть, і карти в руки.

### Сябри не забувають про Україну

У столиці Білорусії зібralися безмежно закохані в Україну. Це були білоруські науковці-українознавці. Ним керує колишня голчанка, а зараз мешканка Мінська Тетяна Кобрицька. Саме їй і довірено президентський пост у Білоруській асоціації українців. Перші кроки асоціації виявилися вдалими. Українці білоруської діаспори чекають наступних.

### Куди тому Маслякову до нашого універсу!

У Київському університеті проходив день старост фізичного та біологічного факультетів. Каронним номером програми була роздача індульгенцій, у яких викладачі жертвували один бал до іспиту. Ці документи отримали ті, хто показав свої ринкові здібності в час грандіозного аукціону. Єдину і найдорожчу індульгенцію на диференційований залік з квантової фізики виграв той, хто найшвидше написав п'ять складних форм з цього предмету. Окрім індульгенцій, на цьому базарі за символічними студентськими цінами було з успіхом розпродано предмети студентського самвидаву, себто шпаргалки, конспекти і т.п. Торги були настільки захоплюючими, що не вклалися в регламент. Конкурс веселих та сміливих ще більше розіграв студентську кров. Дівчата з біофаку протиставили поважності та глибокій логіці фізиків свою природно красу, і хлопці не витримали — розумніший мусив поступитися. Але в команді біологів вчинилася справжня бійка, коли в наступному номері програми — лотереї — розігрувався суперприз — тупельки з автографами суперників. Але дискотека розставила всі крапки над і: суперників вже не було. Були тільки друзі!... Ви зрозуміли правильно.

[Все це збіговисько організував осередок Союзу Українського Студентства на фізичному факультеті.]

У жовтні минулого року в міжнародному дитячому центрі «Артек» відбувся перший всеукраїнський збір «Лідер». На цей збір приїхали представники різних дитячих та юнацьких організацій: «Пласт», «Скаути», «Сузір'я», «Спадщина», «Росичі» та ін. Зміна «Лідер» проводилася в одному із таборів «Артеку» – «Кипарисному». Ця зміна тривала 24 дні. За цей недовгий час учні встигли подружитись, провести різноманітні ігри, конкурси, змагання, «зірвати» тиху годину (в «Артеці» вона називається «Абсолют»). З Івано-Франківської області на зміну «Лідер»

приїхало 17 учнів, які представляли організації «Пласт» та «Сузір'я». З обласного центру – Леся Ікалюк, учениця 10-Б класу СШ № 23, учень 10-А класу СШ № 20 Сергій Кіндраті та учениця СШ № 3 Юля Казакова.

Пропонуємо вашій увазі нотатки із щоденника Лесі Ікалюк.

#### 6 жовтня.

Сьогодні вранці прибули в «Артек». Нас повезли у «Кипарисний». Я – в 3-му загоні. Видали уніформу. Зустрілися з вожатими. Звати їх Надя та Ігор. Мені здається, що вони добрі і веселі.

Ось і перший день в «Артеці» закінчився. Увечері в нашій кімнаті відбулася зустріч з вожатими. Кожний показував, хто що вміє робити. Завтра на зарядку.

#### 8 жовтня.

Відбулася презентація організацій. Як з'ясувалося, у нас на Україні дуже багато дитячих організацій: «Пласт», «Скаути», «Спадщина», «СПОУ», «СМОУ», «Обеліск» та ін. Після презентації дивилися фільм «Людина з бульвару Капуцинів».

#### 10 жовтня.

Зранку була розповідь про КТД (колективно-творча діяльність). Ми самі придумували різноманітні заняття, які б самі могли провести. Потім були лекції психологів. Дуже цікаво. Нам задавали різні запитання, ми на них відповідали. Пізніше за цими тестами вони мають визначити справжнього лідера.

#### 11 жовтня.

Неділя, а в нас, як не в людей, лекції. Але лекції цікаві. Ось, наприклад, ми сьогодні проводили гру «Економіка». Поділилися на групи і кожна мала своє підприємство. Наше підприємство збанкрутіло. Потім ходили на виставки – космічну, історії Артека. Потім була жартівлива гра «Супер-лідер». А ввечері – масовка під дощем. Не сподобалася. Я сьогодні була черговим командиром.

#### 15 жовтня.

Сьогодні в нас особливий день. У таборі проводилася економічна гра «Перспектива». Я

вважають лідером.

#### 19 жовтня.

Сьогодні вранці в таборі проводилися змагання по «Снайперу». Я була капітаном команди. Ура! Наша команда дівчат зайняла 1-ше місце, а хлопці – друге. І наш загін завоював кубок! Потім пішли до школи. Я буду грати в збірній команді нашого табору!

#### 21 жовтня.

На зарядці нам сказали, що буде змагання по піонерболу і щоб кожний загін представив команду дівчат і юнаків (хлопці мають грати в футбол). Ми ще взагалі ні разу не грали в піонербол, але команду виставили і зайняли призове 1-ше місце. Я була капітаном. Тепер у нас дві медалі за перші місця. Хлопці з футболу – на 3-му. Пізніше пішли до школи. Після вечері – дискотека.

#### 25 жовтня.

Весь «Кипарисний» піднімався на Аю-Даг, крім нашого загону. Грали в «Снайпер». Наш табір здобув друге місце. Нормально. Після обіду був конкурс «Ти і я, і ми з тобою», його готував наш загін. Потім була масовка.

#### 26 жовтня.

Урочисте закриття зміни, завтра дуже багато від'їжджає. От і з нашого загону поїдуть всі дівчата зі Львова, з Київської області, та не тільки дівчата, а й хлопці. Тому увечері ми собі запалили своє останнє багаття. На ньому Надя про кожного розповідала, згодом пішли в кімнату

до дівчат, не в нашу, а в сусідню і «дуріли» цілу ніч.

#### 29 жовтня.

Все. Сьогодні я поїхала додому. Прощай, «Артек», прощай, «Кипарисний», прощай 3-й загін. До побачення, мої дорогі вожаті Надя та Ігор. Може ми ще колись зустрінемося. Я би цього дуже хотіла.

*Здається, минуло зовсім небагато часу, але артеківці не забувають один одного: листують, телефонують, надсилають вітальні листівки. До речі, наш кореспондент Леся Ікалюк отримала понад 50 листів! Хай їхня дружба буде завжди міцною.*

### РЯДКИ ІЗ ЩОДЕННИКА

## «АРТЕК» ЗБИРАЄ ЛІДЕРІВ



була віце-президентом рекламного агентства «Ortex». Наші конкуренти – «Серця трьох» прогоріли. Ми оплатили всі свої витрати, ще й маємо по 50 купонів на кожного. Наші акції не знизились, а навпаки – підвищились в ціні. Але кінцеві результати будуть відомі аж завтра.

#### 17 жовтня.

Вранці мене Ігор дуже потишив, сказавши, що я братиму участь у психологічній грі. Це все добре, але погано те, що «Абсолют» не буде, і те, що весь загін, люди як люди, займаються своїми справами, а я і ще декотрі дівчата та хлопці маємо розумово працювати. Але все одно, ця гра була дуже цікавою, адже на неї були запрошені не всі, а тільки ті, кого справді





Вчаться у нашому вузі дві сестрички. Вродливі, ніби тільки-но зійшли зі сцени. Дівчата — як намальовані. Мальовані?..

Так, я веду мову про двох Мальованих — юних подояночок з міста Чорткова, що на Тернопільщині. Незважаючи на таку (чи не натяк на вертепний персонаж) назву міста, ніхто з друзів не ризикне

сказати, що їхні подруги щось мають з представницями нечистої (жартую) сили.

— А ось наш тато, — каже старша сестра — Наталка (студентка 5-го курсу музичного факультету), — вважає, що у мені втілені всі ненайкращі риси його та маминого характерів разом узятих...

Мабуть, глава сім'ї Мальованих жартував, бо його старшенька перейняла від батька любов до пісні,

танцю, жарту, а молодша — Валерія (студентка 1-го курсу філологічного факультету) — втілення матеріної цілеспрямованості, доброти, вірності... А чому б і не бути дівчатам такими незвичайними? Адже з дитинства вони росли в атмосфері спокою, порядності та батьківської любові. Тато до того ж майстер на всі руки і чудовий художник.

— На думку мами, таких, як тато, чоловіків більше нема. Він — найкращий.

Сестрички теж мріють про своїх принців... Але крім кохання існує ще цілий світ. Наталка любить свою професію, яка приносить їй неабияке задоволення. Я вважаю, що учні Івано-Франківської середньої школи N12 вдячні дирекції за нову юну вчительку музики...

— Чи не було у тебе думки змінити фах?

— Та що ти! Ні на яку іншу роботу не проміняю. Я страшенно люблю співати, адже плена несе у собі такий великий заряд енергії! Зараз Наталка «заряджає» своїх вихованців: до Різдва ми свят чить з ними колядки, щедрівки. А новесні випускниця запрошує всіх на свій звітний концерт.

— Що таке для вас сесія?

— У навчанні у мене великих проблем немає. Дуже люблю сесійний період, — Наталка не іронізує, а говорить цілком серйозно. — Вважаю, що екзамени — це свято. Отже, вітаю всіх із наступаючим святом і бажаю відповідного настрою! У мене це свято, на жаль, передостаннє. Для Валерії сесія, що постає на горизонті,

перша. На мою думку, вона така ж оптимістична у підготовці до іспитів, як і старша сестра. Дівчата живуть у світі музики і поезії... Так, вони пишуть вірші, де висловлюють свої погляди на життя. Тільки я згідна з Наталчиними словами, що друкувати в газеті їх поезію не варто, бо тоді всі знатимуть ключ до сердечь дівчат. А кожна жінка тим і цікава, що є загадкою для оточуючих.

Наталка з нетерпінням чекає Нового 1993 року — а раптом?... Звичайно, в наступному році збудуться всі найзаповітніші мрії сестер Мальованих.

Най вам, друзі, в Новім році

Так шастить, як не було ще!

Щоб жилося і велося,

І прощалося — любилося,

Щоб були усі ви дужі,

І веселії, і гої.

Най вам злагода в оселі

— Чи в містах, чи у селах.

Аби хліб був на столі,

Врожай щоб чималі!

Рік сей радісно стрічайте,

Щедро коляду давайте.

Україну нашу рідну

(Підіймайте?), звеселяйте!

І на цьому добрім слові

Здорові бувайте!

Олеся Федоряк.

## ПОРТРЕТИ

### ХАЙ ЗДІЙСНЯТЬСЯ МРІЇ

Замальовка про сестер Мальованих



## КОЛИ МІСЯЦЬ ЩЕРБАТИЙ...

З Новим роком пов'язано чимало прикмет про погоду, успіхи в господарюванні.

Зоряна ніч, безвітря, іній на деревах — на добрий урожай, здорову худобу. Якщо хмари у новорічну ніч ідуть з півдня — врожай на ярину, з півночі — на озимину. Як місяць щербатий — то й «колоски будуть щербаті». Аби дізнатися, які зернові будуть найврожайнішими наступного року, на вулиці викладали купки пшениці, жита, ячменю, вієса. На яку з них випаде іній — те й вродить.

Намагалися прогнозувати погоду на увесь рік. На землю кляли 12 половинок цибулі, посипаних сіллю, — це 12 місяців. Удосвіта на Новий рік

дивилися, на яких цибулинах сіль розпустилася, — ті й місяці будуть мокрі. Корисними вважалися і новорічні прикмети щодо майбутнього. Щоб не «дрімалося» протягом року — не спи у новорічну ніч. Коли нічого не сниться в перший день свята — будеш щасливий. Як запросиш до себе тих, з ким поварився, наступний рік буде мирний і щасливий. Нарешті, можна було спробувати «дізнатися» про свою долю: на столі ставили чашку з водою і цеглинку з печі, кляли шматочок житнього хліба. Потім відходили до порога, зав'язували очі та йшли до столу. Брали, що попаде в руку: як вода — увесь рік плакати будеш, як цеглина — пектися, як хліб — житимеш радісно.

## Планети у січні

Меркурій можна побачити лише в перші дні нового року до сходу Сонця на південному сході дуже низько над горизонтом. Блиск його становитиме -0,5 зоряної величини.

Венера як зоря -4,4 зоряної величини сяятиме протягом усього місяця на вечірньому небі. 27 січня Місяць пройде в 5 градусів далі на північ від Венери.

Марс видно цілу ніч як зоря -1,2 зоряної величини, він з'являтиметься після заходу Сонця на північному сході. 3 січня відбудеться найбільше зближення планети із Землею — до відстані 93,662 млн. км. 8 січня Місяць пройде в 6 градусів далі на південь від Марса. Планета переміщуватиметься зворотним рухом по

сузір'ю Близнят.

Юпітер сходитиме після півночі, його можна спостерігати як зорю -2,2 зоряної величини. 14 січня Місяць пройде в 7 градусів далі на південь від Юпітера. Планета переміщуватиметься по сузір'ю Діви прямим рухом, а після втання 29 січня — зворотним.

Сатурн як зоря +0,8 зоряної величини можна побачити після заходу Сонця на південному заході низько над горизонтом у сузір'ї Козерога.

4 січня о 5 годині посього часу Земля буде у перигелії, тобто на найменшій відстані від Сонця. 20 січня Сонце вступить у зодіакальний знак Водоля.



Газета Прикарпатського університету

Головний редактор Євген Гордиця  
19-20 [127-128] січень 1993 року

Громадсько-редакційна рада:

В.Конаненко, ректор університету, професор,  
член-кореспондент Академії педагогічних наук  
України.

О.Кисіль, студентка педагогічного факультету,  
Н.Лисенко, завідувача кафедрою педагогіки і  
психології (дошкільної), доцент.

Л.Остапова, студентка філологічного факультету.

С.Хароб, доцент кафедри української літератури.

В.Хрущ, професор, декан факультету підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, голова обласного відділення Педагогічного товариства.

Наша адреса:

Заходьте — м.Івано-Франківськ, вул.Шевченка, 57, 2-ий поверх, каб.209, 209а.

Пишіть — м.Івано-Франківськ, головпоштамт, а/с № 27.

Телефон — 96-4-13, 96-4-А1.

Над номером працювали:

Літературний редактор — кандидат філологічних наук З.Кастришин.

Технічний редактор — Л.Сакулчи.

Художній редактор — В.Лукань.

Науковий консультант — кандидат філологічних наук В.Полек.

фотомонтаж — М.Васильчук, А.Хованець,

друкарі — М.Васильчук, Л.Немеринський.

Засновник — Прикарпатський університет.

Набір та комп'ютерна верстка МП АСТОК м. Івано-Франківськ, вул. Радянська, 20 тел. 3-25-22, 9-69-35

Газету віддруковано офсетним способом друку в Галицькій районній друкарні облвидаву м.Галич, майдан Різдва, 31.

Директор друкарні Д.Жульчицький.

Редакція газети залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.

Автори публікацій відповідають за добір, точність і об'єктивність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних даних, літературно-історичних, містських, географічних та інших відомостей.

Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції.

Виходить двічі на місяць форматом А4-В.

Рекстраційне свідоцтво ІФ № 048.

Рукописи, малюнки і фотографії не рецензуються і не повертаються.

Тираж 1000 примірників.

Зам. № 336.

Підписано до друку 01.12.92 р.